

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale :

Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege.

În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 se prevăd și autorizează, pentru anul bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar.

Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie și constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la odihnă, la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară.

2. Schimbări preconizate :

Propunerile care au stat la baza construcției bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 au în vedere prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii 2016-2019.

Unul din obiectivele importante ale construcției bugetare pe anul 2016 este aplicarea prevederilor legislației din domeniul pensiilor și asigurărilor sociale.

La construcția bugetară în domeniul asigurărilor sociale de stat și al asigurărilor pentru șomaj pe anul 2016 s-au avut în vedere următoarele:

- majorarea cu 5% a valorii punctului de pensie în anul 2016, respectiv la 871,7 lei;
- acordarea în anul 2016 a unui indice de corecție de 1,09;
- încadrarea cheltuielilor bugetare în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară a Guvernului pentru perioada 2016-2018;
- creșterea câștigului salarial mediu brut în anul 2016 la 2.681 lei, față de 2.501 lei estimat pentru anul 2015 și 2.328 lei realizat în anul 2014;

- scăderea numărului de șomeri înregistrați cu 15 mii persoane, ajungându-se astfel la finele anului 2016 la 450 mii persoane, de la 465 mii persoane estimat pentru finele anului 2015;
- scăderea ratei medii a șomajului la 4,8% în anul 2016 față de 5,1% estimată pentru anul 2015;

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 s-au propus, pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru bugetele asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale și veniturilor proprii ale instituțiilor publice, și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

- câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- quantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;
- cota de 5,1% aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- dispoziții referitoare la obligațiile ce revin ordonatorului principal de credite în legătură cu asigurarea fondurilor necesare plății integrale și cu prioritate a programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile;
- dispoziții referitoare la proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

Începând cu anul 2016 urmare intrării în vigoare a Legii nr.223/2015 privind pensiile militare de stat, în bugetul asigurărilor sociale de stat nu au fost cuprinse sume pentru finanțarea pensiilor din sectorul apărare, ordine publică și siguranță națională. Astfel, pentru acest sector în anexa la bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 sunt cuprinse sume în execuția anului 2014 și execuția preliminară a anului 2015.

3. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, pe baza:

- prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2016, precum și pentru următorii 3 ani;
- strategiei fiscal-bugetare;
- politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic :

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 se asigură repartiția produsului intern brut pentru domeniul social ce privește sistemul public de pensii și sistemul asigurărilor pentru șomaj. În anul 2016 pentru susținerea acestor două sectoare se alocă 7,2% din produsul intern brut.

1^1. Impactul asupra mediului concurenței și domeniului ajutoarelor de stat

Nu este cazul

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3. Impactul social

Asigurarea veniturilor din pensii și a altor drepturi de asigurări sociale (ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi pentru perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă), a indemnizațiilor de șomaj, conduc la reducerea marginalizării sociale a acestor categorii de populație.

4. Impactul asupra mediului

Nu este cazul

5. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (pe 5 ani)

1. Pentru bugetul asigurărilor sociale de stat :

Venituri:

Pentru anul 2016, din totalul veniturilor bugetare estimate la 52.598,7 milioane lei, 72,3% urmează să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale ale sistemului public de pensii, 0,2% din venituri nefiscale și 27,5% subvenții primite de la bugetul de stat.

Din totalul veniturilor bugetare, 52.257,4 milioane lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,4%) și 341,2 milioane lei aferente sistemului asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale (0,6%).

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, sunt diminuate cu suma de 5.440,4 milioane lei aferentă Pilonului II de pensii.

Pentru susținerea în totalitate a cheltuielilor ce se finanțează din acest buget, în anul 2016, din bugetul de stat se alocă o subvenție de 14.449,4 milioane lei;

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 au fost stabilite avându-se în vedere, următoarele cote de contribuții, reglementate de Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- 17% cota medie datorată de angajatori pentru toate condițiile de muncă (normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă);

- 10,5% cota datorată de angajat;
- 0,22% cota medie datorată de angajatori pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale.

Cheltuieli:

În anul 2016, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost estimate la 52.369,8 milioane lei, din care 52.257,4 milioane lei pentru sistemul public de pensii (99,8%) și 112,3 milioane lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,2%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,8% vor fi alocate pentru asistență socială și 1,2% pentru administrarea sistemului public de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 90,9% vor fi alocate pentru asistență socială (pensii de invaliditate din cauză de accidente de muncă sau boli profesionale, ajutoare sociale în caz de invaliditate), 0,8% contribuții de sănătate plătite la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele aflate în concediu medical și 8,3% pentru funcționarea sistemului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și active nefinanciare).

Fondurile destinate plății pensiilor din sistemul public de pensii pentru anul 2016 sunt în sumă de 50.746,3 milioane lei, respectiv 6,8% din PIB.

La stabilirea necesarului de fonduri pentru plata pensiilor, s-a avut în vedere un număr de 4.680 mii pensionari de asigurări sociale plătiți prin Casa Națională de Pensii Publice, cu o pensie medie lunară de 903,6 lei.

Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2016 cu un excedent în sumă de 228,9 milioane lei care reprezintă rezultatul financiar al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

2.Pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj:

Venituri:

Pentru anul 2016 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 1.893,8 milioane lei, din care 83,8% vor proveni din contribuții ale sistemului de asigurări pentru șomaj, 15,6% din contribuția angajatorilor la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, 0,6% din venituri nefiscale .

Sistemul asigurărilor pentru șomaj este programat în anul 2016 cu un excedent de 229,2 milioane lei.

Din totalul veniturilor bugetare, 1.592,6 milioane lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (84,1%) și 301,2 milioane lei aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (15,9%).

Veniturile pe anul 2016 sunt stabilite avându-se în vedere cotele de contribuții reglementate de Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- o cotă de contribuție datorată de angajator de 0,5% ;
- o cotă individuală de contribuție de asigurări pentru șomaj de 0,5%;
- o cotă de contribuție datorată de angajator fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale de 0,25%;
- o cotă de contribuție de 1% datorată de persoanele asigurate în baza contractului de asigurare pentru șomaj;

În categoria veniturilor nefiscale, în sumă de 11,1 milioane lei, sunt cuprinse veniturile din dobânzi la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale precum și diverse alte venituri.

Cheltuieli:

Pentru anul 2016, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 1.385,4 milioane lei, din care 1.363,4 milioane lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (98,4%) și 22,0 milioane lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (1,6%). Sumele reprezentând cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au ca principale destinații:

- asistența socială (indemnizațiile de șomaj; indemnizațiile de șomaj pentru absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate; stimularea mobilității forței de muncă, etc.), 63,6% din total;
- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, 15,2% din total;
- cheltuieli pentru administrarea fondului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare) și alte cheltuieli (subvenții, alte transferuri, programe cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, transferuri către bugetele locale pentru finanțarea programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă), 19,3% din total;
- acordarea de subvenții necesare funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, 1,9% din total.

Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 95% reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale și 5% reprezintă cheltuieli de gestionare a acestui Fond.

Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2016 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere în principal următoarele categorii de beneficiari și quantumuri medii lunare:

- 102 mii beneficiari de indemnizație de șomaj;
- 13,6 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;
- 502 lei indemnizație de șomaj medie lunară;
- 250 lei indemnizație de șomaj medie lunară pentru absolvenți.

Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este programat pentru anul 2016 cu un excedent în sumă de 279,2 milioane lei.

Secțiunea a -5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

Nu este cazul

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Nu este cazul

1^1 Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Nu este cazul

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Nu este cazul

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul

6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 6- a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de lege va fi dezbătut în cadrul Comisiei de Dialog Social constituită la nivelul Ministerului Finanțelor Publice la care participă reprezentanți ai organismelor interesate.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea,

precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.

Nu este cazul

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Nu este cazul

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Nu este cazul

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a -7 a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

La elaborarea proiectului de lege se îndeplinește procedura transparenței decizionale în conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor Publice.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Nu este cazul

3. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a -8 a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale—înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 va fi implementat de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, prin Casa Națională de Pensii Publice și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate mai sus, s-a elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

Ministrul Finanțelor Publice

Anca Dana DRAGU

Ministrul Muncii, Familiei, Protecției Sociale
și Persoanelor Vârstnice

Claudia-Ana COSTEA

AVIZAT:

Ministrul Justiției

Raluca Alexandra PRUNĂ